

Linjaus, yrityksen tuottajavastuu ja omaan käyttöön maahantuonti

1. Määritelmät

1.1. Akut ja paristot

Akkuasetuksen artiklassa 3 kohdan 1 alakohdassa 47 määritellään, että 'tuottajalla' tarkoitetaan valmistajaa, maahantuojaa tai jakelijaa taikka muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käytetystä myyntitavasta riippumatta, mukaan lukien etäsopimukset, joko

- a) on sijoittautunut jäsenvaltioon ja valmistaa akkuja tai paristoja omalla nimellään tai tavaramerkillään, tai joka suunnitteluttaa tai valmistuttaa akkuja tai paristoja ja toimittaa niitä ensi kertaa omalla nimellään tai tavaramerkillään, mukaan lukien laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot, kyseessä olevan jäsenvaltion alueella;
- b) on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon ja jälleenmyy kyseisen jäsenvaltion alueella omalla nimellään tai tavaramerkillään muiden valmistamia akkuja tai paristoja, joissa ei ole kyseisten muiden valmistajien nimeä tai tavaramerkkiä, mukaan lukien laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot;
- c) on sijoittautunut jäsenvaltioon ja toimittaa kyseisessä jäsenvaltiossa ensimmäistä kertaa ammattimaisesti akkuja tai paristoja, mukaan lukien laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot, toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta; tai
- d) myy jäsenvaltiossa etäsopimusten perusteella akkuja tai paristoja, mukaan lukien laitteisiin, kevyisiin liikkumisvälineisiin tai muihin ajoneuvoihin sisällytetyt akut ja paristot, suoraan loppukäyttäjille, riippumatta siitä, ovatko ne yksityisiä kotitalouksia vai eivät, ja joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan;

Lisäksi akkuasetuksen 56 artiklan 2 kohdan mukaan talouden toimija, joka asettaa ensimmäistä kertaa jäsenvaltion alueella markkinoilla saataville akun tai pariston, joka on tulosta valmistelusta uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen, käyttötarkoituksen muuttamisesta tai uudelleenvalmistuksesta, katsotaan tässä asetuksessa tarkoitetuksi tällaisen akun tai pariston tuottajaksi, ja toimijalla on laajennettu tuottajavastuu.

Artiklan 3 kohdan 1 alakohdan 17 mukaisesti 'asettamisella saataville markkinoilla' tarkoitetaan akun tai pariston toimittamista unionin markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta. Artiklan 56 kohdassa 1 tarkennetaan, että tuottajilla on oltava laajennettu tuottajavastuu akuista ja paristoista, jotka ne asettavat **ensimmäistä kertaa saataville markkinoilla jäsenvaltion alueella**.

Direktiivin 2006/66/EY eli direktiivin paristoista ja akuista, jonka akkuasetus kumoaa, artiklan 3 alakohdan 12 mukaan tuottajalla tarkoitettiin jossakin jäsenvaltiossa olevaa henkilöä, joka käytetystä myyntitekniikasta riippumatta, mukaan lukien kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/7/EY (1) määritelty etäkauppa, saattaa ammattimaisesti paristoja tai akkuja, mukaan lukien laitteisiin tai ajoneuvoihin sisältyvät paristot ja akut, markkinoille ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueella. Valtioneuvoston asetuksessa paristoista ja akuista (520/2014) 2 §:n kohdassa 10 tuottajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka myyntitavasta riippumatta ammattimaisesti saattaa paristoja tai akkuja, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin tai ajoneuvoihin sisältyvät paristot ja akut, markkinoille Suomessa ensimmäistä kertaa.

14.4.2025

Paristo- ja akkudirektiivin artiklan 3 kohdan 14 mukaan 'markkinoille saattamisella' tarkoitetaan toimittamista kolmannelle osapuolelle tai saattamista kolmannen osapuolen käyttöön yhteisössä maksua vastaan tai vastikkeetta; yhteisön tullialueelle tuontia pidetään myös markkinoille saattamisena. Valtioneuvoston asetuksessa paristoista ja akuista (520/2014) 2 §:n kohdassa 11 markkinoille saattamisella tarkoitetaan toimittamista kolmannelle osapuolelle tai saattamista kolmannen osapuolen käyttöön Euroopan unionissa maksua vastaan tai vastikkeetta; Euroopan unionin tullialueelle tuontia pidetään myös markkinoille saattamisena.

Akkuasetuksen voimaantulon myötä markkinoille saattamisen/markkinoille saataville asettamisen yhteydessä ei enää viitata toimittamiseen kolmannelle osapuolelle, joten omaan käyttöön maahantuonti kuuluu 1.1.2025 lukien tuottajavastuun piiriin.

1.2. Sähkö- ja elektroniikkalaitteet

SER-direktiivin (2012/19/EU) artiklan 3 kohdassa f) määritellään, että 'tuottajalla' tarkoitetaan luonnollisia tai oikeushenkilöitä, jotka käytetystä myyntitavasta riippumatta, mukaan lukien kuluttajansuojasta etäsopimuksissa 20 päivänä toukokuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/7/EY (1) tarkoitettu etäkauppa,

- i) ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon ja valmistavat sähkö- ja elektroniikkalaitteita omalla nimellään tai tavaramerkillään tai jotka ovat suunnitteluttaneet tai valmistuttaneet sähkö- ja elektroniikkalaitteita ja markkinoivat niitä omalla nimellään tai tavaramerkillään kyseisen jäsenvaltion alueella;
- ii) ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon ja myyvät kyseisen jäsenvaltion alueella omalla nimellään tai tavaramerkillään edelleen muiden toimittajien tuottamia laitteita, kuitenkin siten, että jälleenmyyjää ei katsota tuottajaksi, jos tuottajan tuotemerkki esiintyy laitteessa i alakohdan mukaisesti;
- iii) ovat sijoittautuneet johonkin jäsenvaltioon ja saattavat ammattimaisesti kyseisen jäsenvaltion markkinoille sähkö- ja elektroniikkalaitteita, jotka ovat peräisin kolmannelle maasta tai toisesta jäsenvaltiosta, tai
- iv) myyvät sähkö- ja elektroniikkalaitteita etäviestinnän avulla suoraan kotitalouksille tai muille käyttäjille kuin kotitalouksille jossakin jäsenvaltiossa ja jotka ovat sijoittautuneet toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan.

SER-direktiivin (2012/19/EU) artiklan 3 kohdassa j) määritellään, että 'asettamisella saataville markkinoilla' tarkoitetaan tuotteen toimittamista jäsenvaltion markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta, ja kohdassa k), että 'markkinoille saattamisella' tarkoitetaan tuotteen ensimmäistä asettamista saataville ammattimaisesti jäsenvaltion alueen markkinoilla.

Jätelain 6 §:n kohdassa 15 määritellään, että tuottajalla tarkoitetaan ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin 48 §:ssä. Jätelain 48 §:ssä määritellään, että tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta sähkö- ja elektroniikkalaitteita ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta tuottajana pidetään laitteen valmistajaa tai maahantuojaa taikka sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla nimellään tai tavaramerkillään.

Valtioneuvoston asetuksessa sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014) 2 §:n kohdassa 6 tuottajalla tarkoitetaan myyntitavasta riippumatta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka:

- a) on sijoittautunut Suomeen ja valmistaa, suunnitteluttaa tai valmistuttaa sähkö- ja elektroniikkalaitteita ja markkinoi niitä omalla nimellään tai tavaramerkillään Suomessa, myy

14.4.2025

muiden tuottamia sähkö- ja elektroniikkalaitteita edelleen omalla nimellään tai tavaramerkillään Suomessa, saattaa ammattimaisesti markkinoille Suomessa sähkö- ja elektroniikkalaitteita, jotka ovat peräisin Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta tai kolmannesta maasta, taikka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita sähköisellä tai muulla etäkaupalla suoraan kotitalouksille ja muille käyttäjille Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa;

- b) on sijoittautunut Euroopan unionin toiseen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan ja myy etäkaupalla sähkö- ja elektroniikkalaitteita suoraan käyttäjille Suomessa.

Valtioneuvoston asetuksessa sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014) 2 §:n kohdassa 8 markkinoille saattamisella tarkoitetaan sähkö- ja elektroniikkalaitteen ensimmäistä asettamista saataville ammattimaisesti Suomen markkinoilla. Valtioneuvoston asetuksessa sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014) 2 §:n kohdassa 7 asettamisella saataville markkinoilla tarkoitetaan sähkö- ja elektroniikkalaitteen toimittamista Suomen markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloitusetta;

Lainsäädännön mukaan sähkö- ja elektroniikkalaitteiden omaan käyttöön maahantuontia ei ole rajattu tuottajavastuun ulkopuolelle. Akkuja ja paristoja koskevan edellä mainitun vastuun rajauksen vuoksi sähkö- ja elektroniikkalaitteiden osalta käytännöksi on muodostunut, että omaan käyttöön maahantuonnin on katsottu olevan tuottajavastuun ulkopuolella. Akkuasetuksen voimaantulon myötä Pirkanmaan ELY-keskus ei enää katso vallinneen käytännön soveltamista mahdolliseksi. Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, että 1.1.2025 lukien sähkö- ja elektroniikkalaitteiden omaan käyttöön maahantuonti kuuluu tuottajavastuun piiriin.

1.3. Pakkaukset

Jätelain 6 §:n kohdassa 15 määritellään, että tuottajalla tarkoitetaan ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin 48 §:ssä. Jätelain 48 §:ssä määritellään, että tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta pakkauksia ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia. Pakkausten osalta tuottajana pidetään tuotteen pakkaajaa tai pakatun tuotteen maahantuoja; pakkausten, joita käytetään elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden pakkaamiseen myyntipaikalla suoraan kuluttajille (palvelupakkaus) sekä pakkausten, joita käytetään käsittelemättömien maatalous- ja puutarhatuotteiden pakkaamiseen (viljelijäpakkaus), tuottajana pidetään kuitenkin niiden valmistajaa tai maahantuoja.

Pakkausasetuksessa (2025/40) artiklan 3 kohdassa 11 'asettamisella saataville jäsenvaltion alueella' tarkoitetaan pakkauksen, joko tyhjänä tai tuotteen kanssa, toimittamista liiketoiminnan yhteydessä jäsenvaltion alueelle jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta. Artiklan 3 kohdassa 15 määritellään, että 'tuottajalla' tarkoitetaan valmistajaa, maahantuoja tai jakelijaa, johon käytetystä myyntitavasta riippumatta, mukaan lukien etäsopimukset, soveltuu yksi seuraavista:

- a) valmistaja, maahantuoja tai jakelija on sijoittautunut jäsenvaltioon ja asettaa ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueelta ja kyseisellä samalla alueella saataville kuljetuspakkauksen, palvelupakkauksen tai alkutuotannon pakkauksen joko kertakäyttöisenä pakkauksena tai uudelleenkäytettävänä pakkauksena; tai
- b) valmistaja, maahantuoja tai jakelija on sijoittautunut jäsenvaltioon ja asettaa ensimmäistä kertaa kyseisen jäsenvaltion alueelta ja kyseisellä samalla alueella saataville tuotteita, jotka on pakattu johonkin muuhun kuin a alakohdassa tarkoitettuun pakkaukseen; tai
- c) valmistaja, maahantuoja tai jakelija on sijoittautunut jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan ja asettaa ensimmäistä kertaa toisen jäsenvaltion alueella suoraan loppukäyttäjien saataville

14.4.2025

- kuljetuspakkauksen, palvelupakkauksen tai alkutuotannon pakkauksen, joko kertakäyttöisenä pakkauksena tai uudelleenkäytettävänä pakkauksena; tai
- d) valmistaja, maahantuojaja tai jakelija on sijoittautunut jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan ja asettaa ensimmäistä kertaa toisen jäsenvaltion alueella suoraan loppukäyttäjien saataville tuotteen, joka on pakattu muuhun pakkaukseen kuin c alakohdassa tarkoitettuun pakkaukseen; tai
 - e) valmistaja, maahantuojaja tai jakelija on sijoittautunut jäsenvaltioon ja purkaa pakattuja tuotteita olematta loppukäyttäjä, paitsi jos joku toinen henkilö on a, b, c tai d alakohdassa määritelty tuottaja.

Pakkausasetuksen jätehuoltoa koskevan luvun VIII soveltaminen alkaa 12.8.2026, jonka jälkeen sitä sovelletaan suoraan kaikissa jäsenvaltioissa. Voimaantuloon asti sovelletaan jätelakia ja valtioneuvoston antamaa asetusta pakkauksista.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan nykyinen jätelain määritelmä ei sulje omaan käyttöön maahantuontia tuottajavastuun ulkopuolelle. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pakkausasetuksen määritelmä asettamisesta saataville jäsenvaltion alueella vastaa nykyistä tulkintaa jätelain markkinoille saattamisesta.

1.4. Muovia sisältävät kalastusvälineet

SUP-direktiivin ((EU) 2019/904) artiklan 3 kohdassa 11 määritellään, että 'tuottajalla' tarkoitetaan

- a) jäsenvaltioon sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka käytettävästä myyntiteknikasta riippumatta, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/83/EU (21) 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyt etäsopimukset mukaan lukien, ammattimaisesti valmistaa, täyttää, myy tai tuo maahan ja saattaa kyseisen jäsenvaltion markkinoille kertakäyttöisiä muovituotteita, täytettyjä kertakäyttöisiä muovituotteita tai muovia sisältäviä kalastusvälineitä, lukuun ottamatta henkilöitä, jotka harjoittavat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1380/2013 4 artiklan 28 alakohdassa määriteltyä kalastustoimintaa; tai
- b) jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ammattimaisesti myy suoraan jossakin toisessa jäsenvaltiossa yksityisille kotitalouksille tai muille käyttäjille kuin yksityisille kotitalouksille direktiivin 2011/83/EU 2 artiklan 7 alakohdassa määritellyillä etäsopimuksilla kertakäyttöisiä muovituotteita, täytettyjä kertakäyttöisiä muovituotteita tai muovia sisältäviä kalastusvälineitä, ja jotka ovat muita henkilöitä kuin henkilöt, jotka harjoittavat asetuksen (EU) N:o 1380/2013 4 artiklan 28 alakohdassa määriteltyä kalastustoimintaa;

SUP-direktiivin 3 artiklan 3 kohdassa 6 määritellään, että 'markkinoille saattamisella' tarkoitetaan tuotteen asettamista ensimmäistä kertaa saataville jäsenvaltion markkinoilla ja kohdassa 7 määritellään, että 'asettamisella saataville markkinoilla' tuotteen toimittamista jäsenvaltion markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta.

Jätelain 6 §:n kohdassa 15 määritellään, että tuottajalla tarkoitetaan ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin 48 §:ssä. Jätelain 48 §:ssä määritellään, että tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia:

11) muovia sisältävät kalastusvälineet.

Tämä tarkoittaa, että itselleen pyydyksiä, omaan käyttöön valmistavaa tai maahantuovaa kalastajaa ei katsota direktiivissä tarkoitetuksi tuottajaksi.

14.4.2025

1.5. Renkaat, ajoneuvot, paperi ja paperituotteet sekä eräät muovituotteet

Jätelain 6 §:n kohdassa 15 määritellään, että tuottajalla tarkoitetaan ammattimaisesti tuotteita markkinoille saattavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka eritellään tuotekohtaisesti tarkemmin 48 §:ssä. Jätelain 48 §:ssä määritellään, että tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tai etäkaupalla suoraan käyttäjille myyviä tuottajia.

- 1) Moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen renkaiden tuottajana pidetään tällaisen renkaan valmistajaa, maahantuojaa tai pinnoittajaa taikka renkailla varustetun ajoneuvon tai laitteen maahantuojaa,
- 2) Henkilö- ja pakettiautojen ja niihin rinnastettavien muiden ajoneuvojen tuottajana pidetään tällaisen ajoneuvon valmistajaa tai maahantuojaa taikka sitä, joka toimittaa maahan ajoneuvoja kotimaisen käyttäjän nimissä,
- 3) Sanoma- ja aikakauslehtien, toimistopapereiden ja muut niihin rinnastettavien paperituotteiden tuottajana pidetään paperituotteiden valmistukseen käytettävän paperin valmistajaa tai maahantuojaa taikka painetun paperituotteen maahantuojaa,
- 4) Jätelain 48 §:ssä mainittujen eräiden muovituotteiden (muiden kuin muovisia sisältävien kalastusvälineiden) tuottajana pidetään tuotteen valmistajaa tai maahantuojaa.

Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan markkinoille saattamisella tarkoitetaan tuottajavastuun piiriin kuuluvien tuotteiden toimittamista ensimmäistä kertaa Suomen markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai veloituksetta.

2. Linjaus

Kaikilla tuottajavastuun alaisilla tuotteilla omaan käyttöön maahantuonti, kun ei ole kyse etämyynnistä, katsotaan tuottajavastuun piiriin kuuluvaksi. Kyseiset omaan käyttöön maahantuodut jätelain 48 §:ssä mainitut tuotteet katsotaan saatetuiksi Suomen markkinoille ja ne päätyvät jätteeksi Suomessa, joten niiden maahantuojilla (ammattimaisilla toimijoilla) tulee olla laajennettu tuottajavastuu maahantuomistaan tuotteista. Edellä sanottu ei kuitenkaan koske kalastajia silloin, kun nämä maahantuovat tai valmistavat itselleen, omaan käyttöönsä muovisia sisältäviä kalastusvälineitä.

3. Hyväksyntä

Tämän asiakirjan on sähköisesti esitellyt ylitarkastaja Jaana Mäenpää sekä hyväksynyt ryhmäpäällikkö Mika Heinonen. Linjaus on valmisteltu tuottajavastuuryhmässä. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja PIRELY/10480/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/10480/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Heinonen Mika 15.04.2025 13:38

Esittelijä Mäenpää Jaana 15.04.2025 13:32